

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

376

Vragen van het lid **El Abassi** (DENK) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over de *berichtgeving over de onterechte aanhouding en de gevolgen voor een Marokkaans-Nederlands gezin in Urk* (ingezonden 15 september 2025).

Antwoord van Minister **Van Oosten** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 11 november 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 195.

Vraag 1

Bent u bekend met de berichtgeving over hoe op Urk een Marokkaans-Nederlands gezin werd opgeofferd om de rust in het dorp te bewaren, waarbij een veertienjarige jongen onterecht werd aangehouden en vervolgens een zogenoemd *sepot 01* ontving?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat de veiligheidsdriehoek in Urk op 11 oktober 2023 heeft besloten «voor het weekend een aanhouding te verrichten» om de rust in het dorp te bewaren? Hoe beoordeelt u deze handelwijze, mede gelet op het ontbreken van bewijs tegen de betrokken minderjarige?

Antwoord 2

De besluitvorming over aanhoudingen valt onder het gezag van het Openbaar Ministerie. Het past mij als Minister van Justitie en Veiligheid niet om te treden in de besluitvorming van het Openbaar Ministerie in individuele zaken. Wel merk ik in algemene zin op dat aanhoudingen alleen kunnen worden verricht wanneer er een concrete verdenking is van een strafbaar feit. Van een aanhouding enkel om een signaal af te geven mag dan ook nooit sprake zijn.

¹ ND, 11 september 2025, Hoe op Urk één Marokkaans-Nederlands gezin werd opgeofferd om de rust te bewaren. «We zijn kapotgemaakt» (www.nd.nl/nieuws/nederland/1284490/ho-op-urk-een-marokkaans-nederlands-gezin-werd-opgeofferd-om#closemodal).

Vraag 3

Welke concrete juridische en operationele afwegingen zijn gemaakt bij het besluit tot aanhouding van deze minderjarige? Hoe is rekening gehouden met proportionaliteit, subsidiariteit, kinderrechten en de onschuldpresumptie?

Antwoord 3

Zoals in het vorige antwoord aangegeven past het mij niet om in te gaan op een individuele zaak. Het Openbaar Ministerie en de politie hebben in hun optreden vanzelfsprekend altijd rekening te houden met geldende rechtsbeginselen, waaronder de beginselen genoemd in de vraagstelling.

Vraag 4

Waarom is, ondanks het snelle besluit tot seponeren, niet onmiddellijk en publiekelijk gecommuniceerd dat de jongen onschuldig was? Bestaan er richtlijnen die het Openbaar Ministerie (OM) verplichten om in dit soort gevallen actief te rectificeren? Zo ja, waarom is dat niet gebeurd?

Antwoord 4

Wanneer het strafrechtelijk onderzoek uitwijst dat de verdenking niet juist was, wordt de zaak geseponeerd. De gewezen verdachte en de belanghebbende(n) worden, conform de *Aanwijzing sepot en gebruik sepotgronden*, door de officier van justitie van het sepot in kennis gesteld met vermelding van de sepotgronden met een motivering. In zeer bijzondere gevallen kan het Openbaar Ministerie besluiten hierover een persbericht uit te brengen, maar in de regel gebeurt dit niet. Hiervoor bestaan geen richtlijnen.

Vraag 5

Wie nam het besluit tot het verspreiden van een politiebericht waarin werd gesteld dat «de verdachte op het spoor was gekomen», terwijl de jongen kort daarvoor was vrijgelaten en later volledig onschuldig bleek? Waarom is dit bericht niet onmiddellijk ingetrokken of gecorrigeerd?

Antwoord 5

Deze beslissing is onder het gezag van het Openbaar Ministerie genomen. Bij incidenten die leiden tot maatschappelijke onrust of grote publieke belangstelling is het gebruikelijk dat de politie, in afstemming met de betrokken partners, zo snel mogelijk communiceert over ontwikkelingen in een onderzoek, zoals een aanhouding van een verdachte. Als na de aanhouding van de verdachte uit onderzoek blijkt dat de eerder als verdachte aangemerkte persoon toch niet de persoon is die de strafbare feiten heeft gepleegd, dan wordt deze persoon daarover geïnformeerd. Natuurlijk is dit vervelend voor de betrokkene en de inzet is vanzelfsprekend dat dit niet gebeurt. Tegelijkertijd is het nooit helemaal te voorkomen dat ten aanzien van een persoon die op enig moment als verdachte wordt gezien op basis van nader onderzoek geen verdenking meer bestaat. Het is in deze situatie niet gebruikelijk en ook niet verplicht voor politie en het Openbaar Ministerie om hierover een persbericht naar buiten te brengen.

Vraag 6

Welke beschermingsmaatregelen zijn aan het gezin aangeboden toen bekend werd dat zij bedreigd werden door dorpsgenoten? Waarom is er niet gekozen voor directe bescherming of een veiligheidsplan ter plaatse, in plaats van hen feitelijk te dwingen tot vluchten?

Antwoord 6

Over concrete beschermingsmaatregelen worden, uit veiligheidsoverwegingen, nooit mededelingen gedaan.

Vraag 7

Hoe beoordeelt u de keuze om de aanhouding zichtbaar uit te voeren met dienstauto's bij de woning, in een kleine gemeenschap waar bekend was dat dit onmiddellijk tot stigmatisering zou leiden? Past dit binnen de richtlijnen voor het omgaan met minderjarigen?

Antwoord 7

Het past mij, zoals ik ook aangaf in antwoord op vraag 2, niet om te treden in de besluitvorming van het Openbaar Ministerie in individuele zaken. In het algemeen merk ik op dat het Openbaar Ministerie en de politie bij het voorbereiden en uitvoeren van aanhoudingen rekening hebben te houden met alle relevante omstandigheden, waaronder ook de mogelijke aanwezigheid van minderjarigen.

Vraag 8

Klopt het dat het gezin herhaaldelijk processtukken heeft opgevraagd, maar deze tot op heden niet heeft ontvangen? Op welke wettelijke grond is dit geweigerd? Hoe verhoudt dit zich tot hun recht op inzage en herstel?

Antwoord 8

Het verzoek om processtukken te ontvangen is door het Openbaar Ministerie beoordeeld op grond van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens. Als er sprake is van een afgesloten strafzaak, zoals in de onderhavige casus het geval is, biedt de wet geen grondslag voor verstrekking. Het Openbaar Ministerie heeft mij laten weten dat een verzoek om inzage niet is ontvangen. Het Openbaar Ministerie heeft mij laten weten, na intern overleg en nadere informatie-inwinning, bij wijze van uitzondering en uit coulance tot verstrekking van het dossier over te zijn gegaan.

Vraag 9

Herkent u het patroon dat lokale overheden in situaties met sterke politieke of maatschappelijke emoties sneller geneigd zijn minderheden als «bliksemafleider» te gebruiken? Welke landelijke waarborgen bestaan er om dit te voorkomen?

Antwoord 9

Nee, dit patroon herken ik niet. Wel herken ik, en begrijp ik, dat het lokaal bestuur in zijn maag kan zitten met situaties van onrust in de samenleving. Om die reden ondersteunt het Ministerie van Justitie en Veiligheid, in samenwerking met de Ministeries van SZW, BZK en de VNG gemeenten bij de omgang met zulke situaties. Deze ondersteuning kan worden geboden in de vorm van een advies, dat eventueel kan uitmonden in een handelingsperspectief.

Vraag 10

Hoe verklaart u dat de gemeente, politie en het OM in hun interne communicatie vooral spraken over de «beeldvorming» en reputatie van de instituties, terwijl de veiligheid van het gezin nauwelijks aandacht kreeg? Hoe verhoudt dit zich tot de plicht van de overheid om burgers te beschermen?

Antwoord 10

Ik heb mij laten informeren dat er van de zijde van het Openbaar Ministerie, de politie en de gemeente wel degelijk aandacht is geweest voor de veiligheid van betrokkenen. De suggestie dat de beeldvorming prevaleerde boven de veiligheid van het gezin wordt door hen niet herkend.

Vraag 11

Bent u bereid een onafhankelijk onderzoek in te stellen naar de handelwijze van politie, OM en gemeente Urk in deze zaak, zodat duidelijk wordt welke fouten zijn gemaakt en welke lessen daaruit moeten worden getrokken?

Antwoord 11

Op basis van de informatie waarover ik op dit moment beschik zie ik geen aanleiding tot het instellen van een onafhankelijk onderzoek.

Vraag 12

Welke routes van compensatie en herstel staan dit gezin nu daadwerkelijk open, zowel juridisch (schadevergoeding) als praktisch (psychosociale hulp, onderwijs voor de kinderen, bescherming)? Wordt dit gezin proactief hierin begeleid?

Antwoord 12

Wanneer sprake is van een, naar achteraf blijkt, onterechte verdenking die heeft geleid tot schade, materieel of immaterieel, staat het de familie vrij te proberen de vermeende schade vergoed te krijgen. Een advocaat kan de familie hierin behulpzaam zijn. Deze kosten voor rechtsbijstand kunnen, mits redelijk, ook voor vergoeding in aanmerking komen. Ook kunnen burgers klachten indienen bij de verschillende betrokken organisaties zoals het Openbaar Ministerie. Eventueel kan de burger vervolgens deze klachten voorleggen aan de Nationale ombudsman.

Daarnaast kan het gezin zich met praktische hulpvragen in de nieuwe gemeente wenden tot de betreffende instanties die verantwoordelijk zijn voor deze onderwerpen. Bijvoorbeeld hulp bij het zoeken van passend onderwijs voor de kinderen in het gezin.

Vraag 13

Bent u bereid te komen tot landelijke richtlijnen die borgen dat minderjarigen nooit louter om «signaalwerking» worden aangehouden, dat bij een onterechte verdenking binnen 48 uur publiekelijk wordt gerectificeerd en dat gezinnen in dergelijke situaties recht hebben op directe bescherming en nazorg?

Antwoord 13

Zoals ik mijn antwoord op vraag 2 ook heb aangegeven mag van een aanhouding enkel omwille van «signaalwerking», en zonder concrete verdenking van een strafbaar feit, nooit sprake zijn. Niet bij minderjarigen en ook niet bij meerderjarigen. Zoals ik in mijn antwoord op vraag 4 ook heb aangegeven wordt een zaak geseponeerd wanneer het strafrechtelijk onderzoek uitwijst dat de verdenking niet juist was. De gewezen verdachte en de belanghebbende(n) worden, conform de *Aanwijzing sepot en gebruik sepotgronden*, door de officier van justitie van het sepot in kennis gesteld met vermelding van de sepotgronden met een motivering. In zeer bijzondere gevallen kan het Openbaar Ministerie besluiten hierover een persbericht uit te brengen. Over eventuele beschermingsmaatregelen worden nooit uitspraken gedaan.